

הלכות סבה פרק ד

א. שעור הסבה גבהה אין פחות מעשרה טפחים, ולא יתר על עשרים אמה; ורחבה אין פחות משבעה טפחים על שבעה טפחים, ויש לו להוסיף ברחבה אפלו כמה מילין. היתה פחותה מעשרה, או משבעה על שבעה, או גבוהה על עשרים אמה כל שהוא הרי זו פסולה.

ב. סבה שאין לה שלוש דפנות, פסולה. היו לה שתי דפנות גמורות זה בצד זה כמין גם עושה דפן שיש ברחבו יתר על טפח, ומעמידו בפחות משלושה סמוך לאחד משתי הדפנות, ודיו; וצריך לעשות לה צורת פתח, מפני שאין לה שלוש דפנות גמורות. וכבר בארנו בהלכות שבת, שצורת פתח האמורה בכל מקום, אפלו קנה מכאן וקנה מכאן, וקנה על גביהן אף על פי שאינו מגיע להן.

ג. היו לה שתי דפנות זה כנגד זה וביניהן מפלש עושה דפן שיש ברחבו ארבעה טפחים ומשהו, ומעמידו בפחות משלושה סמוך לאחת משתי הדפנות, וכשרה; וצריך לעשות לה צורת פתח. קנים היוצאים מסוף הסבה לפני הסבה, ודפן אחת נמשכת עמהן הרי הן פסכה.

ד. דפנות שהיו דבוקות בגג הסבה, ולא היו מגיעות לארץ אם גבוהות מן הארץ שלוש טפחים, פסולה; פחות מכאן, כשרה. היו הדפנות דבוקות בארץ, ולא היו מגיעות לסוף אם גבוהות עשרה טפחים אף על פי שהן רחוקין מן הגג כמה אמות, כשרה, ובלבד שיהיו הדפנות, מכוונות תחת שפת הגג: הרחיק את הגג מן הדפן שלוש טפחים, פסולה; פחות מכאן, כשרה. תלה מחצה שגבהה ארבעה ומשהו באמצע, בפחות משלושה סמוך לארץ, ובפחות משלושה סמוך לגג הרי זו כשרה.

ה. העושה סכתו בין האילנות, והאילנות דפנות אם היו חזקים, או שקשר אותם וחזק אותם עד שלא תהיה הרוח המצויה מנידה אותם תמיד, ומלא בין האמירים בתבן ובקש כדי שלא תניד אותם הרוח, וקשר אותם הרי זו כשרה: שכל מחצה שאינה יכולה לעמד ברוח מצויה שליכשה, אינה מחצה.

ו. העושה סכתו בראש העגלה, או בראש הספינה כשרה, ועולין לה ביום טוב. בראש האילן, או על גבי הגמל כשרה, ואין עולין לה ביום טוב: לפי שאסור לעלות באילן, או על גבי בהמה. היו מקצת הדפנות עשויות בידי אדם, ומקצתן אילנות רואין: כל שאלו נטלו האילנות, היא יכולה לעמד בדפנות שבידי אדם עולין לה ביום טוב.

ז. סבה שאין לה גג, פסולה. כיצד: כגון שהיו ראשי הדפנות דבוקות זה בזה כמין צריך, או שסמך ראש דפן הסבה לכותל; ואם היה לה גג אפלו טפח, או שהגביה הדפן הסמוך לכותל מן הקרקע טפח הרי זו כשרה. סבה עגולה אם יש בהקפה כדי לרבע בה שבעה טפחים על שבעה טפחים אף על פי שאין לה זוית, הרי זו כשרה.

ח. סִכֵּךְ עַל גְּבִי אֶכְסְדָּרָה שֵׁישׁ לָהּ פְּצִימִין בֵּין שְׁהִיו נִרְאִין מִבְּפָנִים וְאִין נִרְאִין מִבְּחוּץ, בֵּין שְׁהִיו נִרְאִין מִבְּחוּץ וְאִין נִרְאִין מִבְּפָנִים כְּשֶׁרָה. לֹא הָיוּ לָהּ פְּצִימִין פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא סִכָּה הָעֲשׂוּיָה כְּמָבוּי: שֶׁהָרִי אֵין לָהּ אֵלָא שְׁנֵי צָדֵי הָאֶכְסְדָּרָה; וְאִמְצָעֵי הָאֶכְסְדָּרָה אֵין בּוֹ כּוֹתֵל, וְשִׁכְנָגְדוֹ אֵין בּוֹ פְּצִימִין.

ט. סִכֵּךְ עַל גְּבִי מָבוּי שֵׁישׁ לוֹ לְחִי, אוֹ עַל גְּבִי בָּאֵר שֵׁישׁ לָהּ פְּסִין הָרִי זֶה סִכָּה כְּשֶׁרָה, לְאוֹתָהּ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹךְ הַחֵג בְּלִבָּד: מִתּוֹךְ שְׁלָחִי זֶה וּפְסִין אֵלּוּ מִחֲצוֹת לַעֲנִין שַׁבַּת, נִחְשָׁב אוֹתָן כְּמִחֲצוֹת לַעֲנִין סִכָּה.

י. נֶעֶץ אַרְבָּעָה קִנְדָּסִין עַל אַרְבַּע זְוִיּוֹת הֶגֶג, וְסִכֵּךְ עַל גִּבֵּן הוֹאִיל וְהִסְכּוֹךְ עַל שַׁפַּת הֶגֶג, כְּשֶׁרָה, וְרוֹאִין אֶת הַמִּחֲצוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת, כְּאֵלּוּ הֵן עוֹלוֹת לְמַעְלָה עַל שַׁפַּת הִסְכּוֹךְ.

יא. סִכָּה שֵׁישׁ לָהּ פְּתָחִים הֶרְבֵּה, וְיֵשׁ בְּכוֹתְלֶיהָ חִלּוֹנוֹת הֶרְבֵּה הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה, וְאֵף עַל פִּי שְׁפָרוֹץ מְרַבֵּה עַל הָעוֹמֵד: וּבְלִבָּד שְׁלֹא יִהְיֶה שֵׁם פְּתַח יֵתֵר עַל עֶשֶׂר; אֲבָל אִם הָיָה בָּהּ פְּתַח יֵתֵר עַל עֶשֶׂר אֵף עַל פִּי שֵׁישׁ לוֹ צוּרַת פְּתַח, צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה הַפָּרוֹץ מְרַבֵּה עַל הָעוֹמֵד.

יב. סִכָּה שְׁאוּיָרָה גְּבוּהָ מֵעֲשָׂרִים אַמָּה, וּמַעֲטָה בְּכָרִים וּכְסָתוֹת אֵינּוּ מַעוּט, וְאִפְלוּ בְּטָלָם. מַעֲטָה בְּתֵבָן וּבְטָלוּ הָרִי זֶה מַעוּט, וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר עֶפֶר וּבְטָלוּ; אֲבָל בְּעֶפֶר סֵתָם, אֵינּוּ מַעוּט. הֵיתָה גְּבוּהָהּ מֵעֲשָׂרִים, וְהוֹצִין יוֹרְדִין לְתוֹךְ עֲשָׂרִים אִם הֵיתָה צֹלְתָן מְרַבֵּה מִחֲמַתָּן, יִחְשְׁבוּ כִּגַּג עֲבָה וּכְשֶׁרָה.

יג. בָּנָה אֶצְטָבָה בָּהּ כְּנָגֵד דִּפֵּן הָאִמְצָעִית עַל פְּנֵי כָּלָה אִם יֵשׁ בְּאֶצְטָבָה שְׁעוֹר רֹחַב הַסִּכָּה, כְּשֶׁרָה. בָּנָה אֶצְטָבָה מִן הַצֵּד אִם יֵשׁ מִשְׁפַּת אֶצְטָבָה וְלִכּוֹתֵל אַרְבַּע אַמּוֹת, פְּסוּלָה; פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, כְּשֶׁרָה. בָּנָה אֶצְטָבָה בְּאִמְצָעָה אִם יֵשׁ מִשְׁפַּת אֶצְטָבָה וְלִכּוֹתֵל אַרְבַּע אַמּוֹת לְכָל רוּחַ, פְּסוּלָה; פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, כְּשֶׁרָה, וּכְאֵלּוּ הַמִּחֲצוֹת נוֹגְעוֹת בְּאֶצְטָבָה, וְהָרִי מִן הָאֶצְטָבָה עַד הַסְכּוֹךְ פָּחוֹת מֵעֲשָׂרִים. בָּנָה בָּהּ עַמּוּד, וְיֵשׁ בּוֹ הַכֶּשֶׁר סִכָּה פְּסוּלָה, שְׂאִין אֵלּוּ מִחֲצוֹת הַנִּכְרוֹת, וְנִמְצָא עַל גִּבּ הָעַמּוּד סִכֵּךְ כְּשֶׁר, בְּלֹא דִפְנוֹת.

יד. הֵיתָה פָּחוֹתָהּ מֵעֲשָׂרָה, וְחָקַק בָּהּ לְהַשְׁלִימָהּ לַעֲשָׂרָה אִם יֵשׁ מִשְׁפַּת חָקַק וְלִכּוֹתֵל שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים, פְּסוּלָה; פָּחוֹת מִכָּאן, כְּשֶׁרָה, שְׁכָל פָּחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה הָרִי הוּא כְּדָבוּק, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהַלְכוֹת שַׁבַּת.

טו. דִּפְנֵי סִכָּה, כְּשֶׁרִין מִן הַכֹּל שְׂאִין אָנוּ צָרִיכִין אֵלָא מִחֲצָה מִכָּל מְקוֹם, וְאִפְלוּ מִבְּעֲלֵי חַיִּים. וְעוֹשֶׂה אָדָם אֶת חֲבֵרוֹ דִּפֵּן בְּיוֹם טוֹב, כְּדִי שִׂיאֲכַל וְיִשְׁתֶּה וְיִישֵׁן בְּסִכָּה כְּשֶׁרָה שֶׁחֲבֵרוֹ דִּפֵּן לָהּ: וְהוּא שִׁיעֲשֶׂה אוֹתוֹ, שְׁלֹא לְדַעַת זֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה דִּפֵּן; אֲבָל אִם עָשָׂהוּ לְדַעַת, אֲסוּר בְּיוֹם טוֹב, וּמִתֵּר בְּשֶׁאֵר יְמֵי הַחֵג. וְכֵן עוֹשֶׂה בְּכָלִים, דִּפֵּן רַבִּיעִית בְּיוֹם טוֹב; אֲבָל דִּפֵּן שְׁלִישִׁית, לֹא יַעֲשֶׂה אוֹתָהּ בְּכָלִים בְּיוֹם טוֹב, לְפִי שֶׁהוּא מְכַשִּׁיר הַסִּכָּה, וְאִין עוֹשִׂין אֶהֱלָ עֲרָאֵי בְּיוֹם טוֹב.